

Sociální politika

magisterské kombinované studium, jarní semestr 2009, (SC4MK_SPOL)

Vyučující: Mgr. Marcela Severová, Ph.D. mseverova@seznam.cz

Témata přednášek:

1. Co to je sociální politika?

- a) základní charakteristika, vymezení pojmů, subjekty a objekty sociální politiky, typy sociální politiky, model sociální politiky ČR, občanská participace a občanská společnost, koncept občanství a sociálního občanství.
- b) Základní principy, vývoj, funkce a nástroje sociální politiky – spravedlnost, solidarita, subsidiarita, participace, rovnost, sociální politika v období transformace české společnosti

2. Vznik moderní společnosti a moderní sociální politiky

- a) tradiční vs. moderní společnost, modernizace společnosti, rozpad tradičních sociálních struktur, vznik moderních institucí
- b) ideové zdroje a hodnoty moderní společnosti zakládající moderní sociální politiky - rovnost, solidarita, spravedlnost, individualismus, občanská a sociální práva; konsenzuální, konfliktuální, liberální a konzervativní teorie státu
- c) vznik, vývoj, sociální role a typy moderního státu, welfare state

3. Chudoba a sociální vyloučení v sociální politice:

- a) koncept chudoby, příčiny chudoby, ,
- b) nástroje a měření chudoby, Laekenské indikátory chudoby a sociální exkluze
- c) přístupy a opatření v boji proti chudobě a soc. vyloučení, národní akční plán

4. Společnost zaměstnání a krize sociálního státu, nezaměstnanost:

- a) Geneze a vývoj nezaměstnanosti,
- b) příčiny a druhy nezaměstnanosti
- c) analýza trhu práce v ČR a ve srovnání se zeměmi EU
- d) typy nezaměstnanosti, důsledky nezaměstnanosti pro jedince
- e) strategie boje proti nezaměstnanosti, zabezpečení v nezaměstnanosti

5. Rodinná politika

- a) Vymezení rodinné politiky, typy rodinné politiky
- b) Rodinné chování v Evropě
- c) Rysy rodinné politiky v ČR a v evropských zemí
- d) finanční podpora rodinám

6. Sociální zabezpečení

- a) vymezení, determinanty, koncepce, typy sociálních institucí
- b) sociální pojištění, sociální podpora, sociální pomoc, zabezpečení ve stáří

7. Bytová politika

- a) nástroje bytové politiky,
- b) modely bytových systémů,
- c) transformace bytové politiky.

8. Vzdělanostní politika

- a) vývoj vzdělanosti,
- b) veřejné a soukromé vzdělávací instituce,
- c) principy a problémy vzdělávací politiky,
- d) vzdělání u nás a v Evropě

9. Krise státně sociální politiky

- a) ekonomické, politické, demografické a ideové příčiny konce sociálního státu
- b) nové podoby sociálního vyloučení a sociálních rizik

Způsob zakončení: kolokvium – udělováno za písemně vypracovaný odborný názor na zvolené téma v rozsahu 9-10 tis. znaků vč. mezer. Seznam témat a návod k vypracování práce najdete ve studijních materiálech předmětu na is.muni.cz. Práci odevzdejte elektronicky do 15. 6. 2009 do složky „odevzdávárna“ na is.muni.cz.

Doporučená literatura:

- Krebs, V., 2002. *Sociální politika*. Praha: Codex. ISBN 80-86395-33-2
- Večeřa, M. 1996. *Sociální stát. Východiska a přístupy*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-16-8
- Tomeš, I. 1996. *Sociální politika. Teorie a mezinárodní zkušenost*. Praha: Socioklub. ISBN 80-902260-0-0
- Potůček, M. 1995. *Sociální politika*. Praha: SLON.
- Mareš, P. 1998. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Slon.
- Lux, M. 2002. *Bydlení věc veřejná. Sociální aspekty bydlení v ČR a zemích EU*. Praha: SLON
- Munková, G. a kol. 2004. *Sociální politika v evropských zemích*. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 80-246-0780-8
- Arnoldová, A. 2000, 2001. *Vybrané kapitoly ze sociálního zabezpečení. I. a II. část*. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 80-246-0092-7, ISBN 80-246-0197-4.
- Keller J. 2005. *Soumrak sociálního státu*. Praha: Slon. ISBN 80-86429-41-5
- Keller, J., Tvrdý, L. 2008. *Vzdělanostní společnost? Chrám, výtah a pojišťovna*. Praha: SLON. ISBN 978-80-86429-78-6
- Dahrendorf, R. 1991. *Moderný sociální konflikt*. Bratislava: Archa.
- Illich, I. 2001. *Odškolnění společnosti*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-96-6
- Murray Ch. 1998. *Příliš mnoho dobra*. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-55-9

Internetové odkazy:

- www.mpsv.cz - Ministerstvo práce sociálních věcí
- www.vupsv.cz - Výzkumný ústav práce sociálních věcí – publikace, statistiky
- <http://www.noviny-mpsv.cz> -- také poradna
- <http://www.neziskovky.cz/>